

Natálie Cízová: **Působení výchovného zaměření rodiny na hodnotové struktury studentů FHS UK**

Bakalářská práce

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze

Posudek vedoucího

Natálie Cízová ke mně chodila do sociologického semináře tři semestry. Když jsem se podíval do záznamu za ně, zjistil jsem, že mám u jejích seminárních prací celkem 6 textů, u přípravy a postupné realizace bakalářské práce je to 9 podob. Už z toho lze poznat, že se téma práce a její podoba nerodily snadno. Zájem o sociologická témata byl u N. Cízové patrný. Postup se zvládnutím řemesla pro práci s kvantitativními daty byl pozvolný a nejtěžší jeho část, totiž porozumění obsahů prezentovaných v datech, ještě pozvolnější. Ale myslím, že se to autorce nakonec povedlo. Protože prezentovaná práce je poměrně ucelená a bez výraznějších chyb.

Základní výzkumná otázka není explicitně uvedena, ale vyplývá z úvodu a především ze zpracování práce: problém výchovných stylů uplatňovaných v rodinách, a to jako součást socializačních, statusových a demografických rysů a také jako zdroj utváření hodnotových struktur. To vše u studentů FHS UK mezi roky 2010 až 2014. Jde o sekundární analýzu dat, s výraznou teoretickou i sociotechnickou aspirací: mají výchovné styly v rodinách odlišnosti ve vzniku dosud přijatých hodnotových struktur a působí tudíž jako součástí utváření hodnotových struktur mladých lidí? Jde o skutečnosti, které se promítají do složení studentů naší fakulty?

Explicitně je zaměření práce uvedeno ve formulaci výzkumného problému - část 3.1, str. 26. V části 3.5 jsou formulovány operacionalizované podoby dvou hlavních a na ně navazujících 5 dílčích hypotéz. Pro jejich ověření použila autorka zpracování dat z výzkumu studentů FHS UK za roky 2010, 2012 a 2014. Postupovala v krocích, které umožnily odpovědi doformulovat – prostřednictvím třídění prvního stupně, faktorové analýzy a párovými srovnáními. Využila při tom možnosti, které v sobě nese dotazník použitý pro sběr dat. (Mimochodem: sama se sběru dat zúčastnila – jednou jako respondent, jednou jako tazatel.) Prezentování výsledků je v souhrnné podobě, zvláště pokud jde o párová srovnání. To nebývá obvyklé, avšak počty párových srovnání jsou tak velké, že jejich detailním uvedením by práce zásadně nabyla a výsledky by byly méně přehledné.

Pozoruhodné je srovnání v čase. Porovnání výsledků frekvenční analýzy je v tomto srovnání prvním krokem. Škoda, že autorka neuvedla jak výsledky na prvním a posledním místě zvýraznila. Čtenář se musí vracet, aby pochopil, proč jsou některé údaje zažluceny. Ale to nebrání ve formulaci základních diferencí a shod ve vývoji jednotlivých indikátorů. Zjištění, že pro studenty FHS je příznačné, že jsou ve svých rodinách zakotveni a mají za sebou výchovu, která umožňuje jejich další harmonický vývoj, je potěšující.

Jak už bylo řečeno, vlastně nejtěžší fází zpracování výsledků empirických sociologických výzkumů je interpretace v souvislostech, které si interpretovaná problematika zaslouží. Autorka prezentuje interpretaci získaných poznatků ve stručné a docela přehledné podobě. To, že by si občas interpretace zasloužila zasazení do širších souvislostí, je fakt. Nicméně jde o první podoby snah o interpretace. Pro další postupy je nutné hlubší znalostní i zkušenostní zázemí. Snad k němu má autorka dobře nakročeno.

Práce N. Cízové podle mého názoru nepochybně splňuje požadavky na bakalářskou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit jako velmi dobrou.

Libor Prudký

4.6.2016